

ZVLÁŠTNOSTI ČINNOSTI CHEMICKÉHO VOJSKA V POČÁTEČNÍM OBDOBÍ VÁLKY

I. Možná údobí činnosti chemického vojska

Při rozboru tohoto tematu se vychází z předpokladu, že nepřítel po několikadenním zvýšeném politickém napětí napadne naše státní území letectvem a řízenými střelami za použití všech druhů zbraní hromadného ničení. Náš stát v době napadení může být v stadiu příprav na obranu.

Podle dosud známých pramenů počítají imperialisté v počátečním období války provést rozsáhlé ničení trvající několik dní a snad i týdnů, při čemž mohou současně použít výsadků a napadnout protivníka pozemními silami s cílem obsadit jeho území.

Uvážíme-li možný průběh počátečního období války vzhledem k pravděpodobné činnosti předpokládaného nepřítele, můžeme rozdělit v časové posloupnosti činnost chemického vojska v celku na tři údobí, a to činnost

- v údobí zvýšeného politického napětí při uvádění ozbrojených sil do bojové pohotovosti;
- v době napadení nepřítelem a při vedení vlastní obranné operace;
- v době protiútoku po úspěšném odražení sil nepřítele.

V každém údobí se bude vyznačovat činnost chemického vojska některými zvláštnostmi.

II. Úkoly chemického vojska a způsob jejich plnění

1. V údobí zvýšeného politického napětí třeba brát v úvahu:

- a) uvedení jednotek a útvarů chemického vojska do bojové pohotovosti,
- b) vydání bojových úkolů jednotkám a útvarům chemického vojska pro zabezpečení vojsk,
- c) účast při průzkumu příprav nepřítele k použití zbraní hromadného ničení,
- d) zásobování chemickým materiálem.

a) Uvedení jednotek a útvarů chemického vojska do bojové pohotovosti

Uvedení jednotek a útvarů chemického vojska, zejména jednotek chemické obrany jakožto prvků bojového zabezpečení, do bojové pohotovosti by mělo být provedeno v prvním pořadí, protože tyto jednotky zabezpečují vojska v některých důležitých úkolech ochrany proti zbraním hromadného ničení. Největší tíha bude spočívat na plukovních a divisních organických jednotkách chemické ochrany prvního sledu.

Nutno mít na zřeteli, že se počty plukovní i divisní čtyř chemické ochrany při rozvinutí zvyšují.

Bylo by žádoucí, aby tyto jednotky byly doplněny v prvním pořadí náležitosti po několika hodinách a mohly tak zabezpečovat provádění doplňování svých útvarů a svazků.

Organické jednotky chemické ochrany útvarů a svazků prvního sledu budou zabezpečovat své útvary a svazky v obranné sestavě.

Proto je účelné, aby měly divisní rotý chemické ochrany na hranicích předem připravené prostory pro rychlé rozvinutí míst speciální očišty se zřetelem na možný bojový úkol jejich svazku a byly umístěny tak, aby mohly včas zasáhnout především pro zabezpečení hlavních sil svazku.

Úskupení vojsk v obranné sestavě vyžaduje, aby byl plánovitě a soustavně prováděn chemický průzkum. Vzhledem k šířce pásem svazků a úseků útvarů se jeví zvýšená potřeba chemických průzkumných jednotek a proto bude třeba počítat s přidělením průzkumných prostředků armády svazkům na důležitých bráněných směrech.

Ostatní svazky a útvary nezačleněné do obranné sestavy budou po dosažení bojové pohotovosti vyváděny do shromaždišť a budou provádět doplňování.

Svazky a útvary vyvedené do shromaždišť budou zabezpečeny též svými organickými prostředky, t. j. četami chemické ochrany pluků a rotami chemické ochrany divisí.

Ve prospěch těchto svazků mohou však být plánovány i zásahy prostředky chemické ochrany armády.

V prostoru shromaždišť musí být s příchodem vojsk rovněž aktivována ochrana proti zbráním hromadného ničení.

S hlediska chemického vojska nutno provést v prostorech shromaždišť před zaujetím jich vojsky chemický průzkum*) a mít připraveny též prostory pro rozvinutí místa speciální očišty se zřetelem na uskupení vojsk v shromaždišti.

To vyžaduje, aby jednotky chemické ochrany útvarů a svazků vyjely s ostatními jednotkami bojového zabezpečení do shromaždiště a během přesunu prohlédly i pochodové osy.

Jeví se tedy potřeba uvést i u těchto svazků a útvarů jednotky chemické ochrany do bojové pohotovosti a doplnit je v prvním pořadí naléhavosti.

Kromě přípravy v prostoru shromaždiště je však třeba částí sil (hlavně průzkumných) zabezpečit útvary v ubytovacím objektu do jeho opuštění. Jeví se tedy potřeba plnit zároveň dva úkoly.

Mírové jednotky chemické ochrany budou zabezpečovat své útvary a svazky v prostoru umístění a nově vytvořené chemické jednotky budou předurčeny k zabezpečení nově vytvořených útvarů a svazků.

Útvary chemické ochrany musí provést též doplnění. S mírovými počty nejsou však s to vyčlenit okamžité pohotovostní jednotky a zároveň zpětné odřady.

Proto nutno u nich počítat nejdříve s jejich doplněním. Po doplnění může jich být využito jako zálohy velitele armády ve prospěch uskupení na frontě nebo ve prospěch uskupení vytvořeného v týlu v prostoru soustředění nebo jako zálohy hlavního velitelství.

Velitel armády, která má za úkol odrazit nepřítele, potřebuje mít k urychlení odmořovacích prací vysoce výkonný prostředek, kterým by

*) Do pojmu »chemický průzkum« zahrnuji veškerou činnost chemiků průzkumníků, t. j. i radiační a předběžný biologický průzkum.

mohl provádět manévry k vojskům podle potřeby, a proto bude mít zájem na urychleném využití svých útvarů chemické ochrany.

Je pravděpodobné, že útvary chemické ochrany armády budou samostatně dirigovány do prostorů v obranném pásmu armády, při čemž bude důležitě naplánovat přesně jejich přesun.

Nutno však počítat i s tím, že bude třeba urychleně vyslat na frontu jeden prapor chemické ochrany i na úkor dalšího praporu, aby byla vojska na frontě zabezpečena výkonným prostředkem.

Pro urychlené zasazení útvarů chemické ochrany armády bude důležitá i jejich dislokace, která by měla být tak volena, aby přesun nebyl složitý.

Doplňování útvarů chemické ochrany armády je žádoucí provádět současně s doplňováním plukovních a divisních jednotek chemické ochrany.

Současně se zahájením bojové činnosti jednotek a útvarů chemické ochrany nutno vytvořit i výcvikové chemické středisko, aby bylo možno školit specialisty chemického vojska a doplňovat jejich ztráty u bojujících vojsk.

Dále musí být doplňovány jednotky a útvary chemické ochrany dalších vševojskových svazů, kterých bude použito v souhlase s operačním určením těchto svazů.

b) Vydání úkolů chemickým vojskům

Důležité bude účelně usměrnit činnost chemických vojsk, zejména armádních prostředků, jejichž úkoly musí být předem promyšleny vzhledem k přesunům vojsk, a jejich možnému použití.

Použití útvarů a jednotek chemické ochrany bude zpravidla plánováno ve variantách tak, aby mohly zasáhnout podle projevených úderů nepřítele.

Bojovou činnost útvarů a jednotek nutno však soustavně řídit. Důležité je též nepřetržité zásobování chemických vojsk potřebným materiálem.

c) Účast při průzkumu příprav nepřítele k použití zbraní hromadného ničení

Před zahájením operací se chemické vojsko může zúčastnit průzkumu příprav nepřítele na nepřátelském území jen speciálně připravenými důstojníky, kterých může být použito pro úkoly agenturního průzkumu.

Bude nutno zjistit

- přísuny chemického střeliva u dělostřelectva,
- přítomnost jednotek chemických minometů a reaktivních vrhačů,
- umístění odpalovacích zařízení řízených střel a raket s atomovou náplní a palebných postavení atomových děl,
- umístění skladů s atomovými, chemickými a biologickými prostředky,
- přísun chemických a biologických prostředků na letiště.

K získání zpráv se využívá agenturního průzkumu.

Důstojníci chemici mohou být v nutných případech přizváni i k leteckému průzkumu k ověření některých zpráv nebo ke kontrole umístění zjištěných zařízení a prostředků pro použití zbraní hromadného ničení. Veškerých zpráv se využívá k maření příprav nepřítele k použití zbraní hromadného ničení.

O chemickém průzkumu terénu a ovzduší bude pojednáno v části 2, stati II.

d) Zásobování chemickým materiálem

Organisace zásobování vojsk chemickým materiálem bude v tomto období vyžadovat zvýšeného úsilí a promyšleného řízení.

Řídící orgány budou postaveny před složité úkoly vyžadující neodkladné řešení.

Tyto úkoly budou zahrnovat v souhrnu tuto činnost:

- a) organisace doplnění vojsk chemickým materiálem,
 - stanovení pořadí vojenských okruhů, po případě svazků a útvarů při zásobování,
 - stanovení pořadí přednostního zásobování jednotlivými druhy chemického materiálu;
- b) vytváření zásob chemického materiálu u vojsk podle průběhu předpokládané činnosti;
- c) zajišťování výroby jednotlivých druhů chemického materiálu a jeho přejímání ve výrobních podnicích;
- d) zajišťování a přejímání náhradního materiálu v národním hospodářství;
- e) zajištění a urychlení výroby nových druhů a typů chemického materiálu;
- f) provedení příprav k přesunu chemických skladů do záložních prostorů;
- g) zajištění střežení přesunutých chemických skladů;
- h) zpracování požadavků na přesun chemického materiálu do záložních prostorů;
- ch) organisování kontrol svazků a útvarů po stránce zabezpečení a bojové schopnosti chemického materiálu.

Tyto úkoly jsou rozsáhlé a zasahují do celkového plánu opatření nutných pro obranu státu.

Jejich uskutečnění bude vyžadovat delší doby a při několikadenním údobí před napadením by sotva mohly být splněny, kdyby jejich podstatná část nebyla plánovitě prováděna již v míru.

Z uvedených úkolů a) až ch) je zřejmé, že zahrnují tři podstatné skupiny:

- organisaci včasného a úplného zásobování vojsk chemickým materiálem,
- organisaci plynulé výroby chemického materiálu se zřetelem na potřeby vojsk,
- manévry sklady a manévry zásobami s cílem zabránit ztrátám.

Těsná součinnost s hlavním týlem bude nutná při řešení všech úkolů.

Otázky zásobování musí být těsně spjaty s předpokládaným operačním použitím vojsk.

Podle předpokládaného použití vojsk bude nutno řešit v pořadí naléhavosti doplnění materiálu a vytvoření zásob

- u útvarů a svazků prvního sledu.

- u ostatních útvarů a svazků,
- u útvarů chemického vojska armády,
- u přesunutých chemických skladů.

Přesun chemického materiálu do záložních prostorů bude vyžadovat vyčlenění značného počtu dopravních prostředků.

Podle možných údobí činnosti chemického vojska bude třeba položit důraz na zásobování vojsk materiálem protichemické ochrany, prostředky chemického a radiačního průzkumu, odmořovacími látkami a dále na ohňometný a dýmotvorný materiál.

V některých případech bude nutno využít dopravních prostředků vojsk pro jejich včasné zásobení.

e) Z á v ě r 1. č á s t i

Z toho, co bylo dosud uvedeno, vyplývá, že k zlepšení situace bojového zabezpečení vojsk v počátečním období války je žádoucí doplnit plukovní, divísi jednotky chemické ochrany a zároveň útvary chemické ochrany v prvním pořadí naléhavosti.

Vzhledem k možnosti nenadálého napadení a k potřebě použít jednotek chemické ochrany co nejdříve je žádoucí organisovat je v míru tak, aby i jejich mírový početní stav umožňoval plnit úkoly chemického vojska v ochraně proti zbraním hromadného ničení.

U útvarů a svazků chemické ochrany je důležitá i jejich dislokace, protože má vliv na včasný zásah těchto jednotek.

Důležitým úkolem chemického vojska je zásobovat vojska chemickým materiálem. Jak provést toto zásobování, musí být plánováno v míru a v době zvýšeného napětí musí být zahájeno plnění plánovaných opatření, po případě jejich upřesnění podle konkrétních podmínek.

2. Činnost chemického vojska v údobí napadení nepřítelem a vedení obranné operace vlastními vojsky

Nepřítel se pokusí zkrátit dobu zvýšeného politického napětí, aby zabránil ukončení příprav státu na obranu a provedené přípravy přivedl ke zhroucení.

Z toho důvodu je možné, že nepřítel zahájí rozsáhlé ničení v době našich nejintenzivnějších příprav, což způsobí v naší činnosti některé obtíže a může zpomalit přechod státu jako celku na válečný stav.

Z těchto důvodů může být v okamžiku napadení nepřítelem i chemické vojsko ve stadiu rozvíjení, což by zpomalilo jeho doplňování.

Při rozsáhlém ničení mohou být způsobeny ztráty i jednotkám a útvarům chemické ochrany, což ztěžuje jejich plánované doplňování a snižuje jejich možnosti při chemickém průzkumu a odstraňování následků. Bude nutno provést opatření k uchování bojeschopnosti jednotek chemické ochrany, poněvadž se projeví jejich zvýšená potřeba při hromadném používání zbraní hromadného ničení nepřítelem.

V období možných hromadných úderů nepřítele bude položeno největší úsilí na důsledné provedení všech opatření ochrany proti zbraním hromadného ničení a v rámci těchto opatření budou působit i jednotky a útvary chemické ochrany.

Hlavním úkolem chemického vojska bude provádění některých důležitých opatření protichemické (v tom i protiatomové a protibiologické) ochrany, pro kterýžto úkol jsou předurčeny jednotky chemické ochrany.

Cílem opatření ochrany proti zbraním hromadného ničení bude zabránit vyřazení živé síly a bojové techniky a uvedení zasažených osob a bojové techniky co nejrychleji do bojeschopnosti.

Bylo by žádoucí, aby v době zahájení ničení nepřítelem bylo ukončeno doplňování jednotek a útvarů chemického vojska.

V tomto období činnosti chemického vojska bude nutno ukončit i mobilizaci ohňometných jednotek.

a) Úkoly chemického vojska

Podle předcházejících úvah bude plnit chemické vojsko tyto úkoly:

- Provádění chemického průzkumu na frontě i v týlu.
- Provádění úplné speciální očisty nejvíce zasažených útvarů na místech speciální očisty, odmořování a desinfekce terénu a výstroje.
- Účast při průzkumu příprav nepřítele k použití zbraní hromadného ničení.
- Účast při odražení pozemního nepřítele při vedení obranné operace lehkými, těžkými ohňomety a použitím chemických zbraní v zátarasech.
- Účast na operačním maskování použitím dýmu.
- Manévr zásobami chemického materiálu podle rozsahu napadení.

b) Síly a prostředky chemického vojska pro vedení obranné operace

Pro představu uvádím příklad možného řešení:

Při zasazení jedné armády o 6 až 7 svazcích do obrany k odražení pozemních sil nepřítele možno počítat přibližně s následující hodnotou jednotek chemického vojska:

Jednotky a útvary chemické ochrany

24 až 28 plukovních čet chemické ochrany od 24 až 28 pluků,

6 až 7 divisních rot chemické ochrany od 6 až 7 svazků armády (každá rota má 2 čety chemického průzkumu a může rozvinout jedno místo speciální očisty).

Do těchto počtů nejsou zahrnuty jednotky chemické ochrany speciálních svazků a útvarů druhů vojsk.

Od armádní brigády chemické ochrany

2 prapory chemické ochrany (t. j. 2 roty chemického průzkumu a 6 rot pro rozvinutí 6 míst speciální očisty),

1 prapor pro odmořování terénu,

1 zadýmovací prapor,

1 rota pro odmořování výstroje.

Každý prapor chemické ochrany má 5 čet chemického průzkumu a 3 rotami pro speciální očistu osob a bojové techniky může rozvinout 3 místa speciální očisty.

Jednotky těžkých a lehkých pěchotních ohňometů

1 prapor těžkých pěchotních ohňometů,

2 roty lehkých pěchotních ohňometů.

c) Možnosti těchto jednotek jsou :

46 až 52 čet chemického průzkumu, které mohou provést — radiační průzkum 46 až 52 prostorů epicenter atomového výbuchu nebo — chemický (biologický průzkum) plochy do 265 až 299 km² za 40 minut až 1 hodinu (1 četa $2,4 \times 2,4$ km = 5,76 km²).

12 až 13 rot speciální očišty může do 10 hodin provést úplnou speciální očištu 12 až 13 střeleckých (mechanisovaných) pluků nebo vojska v hodnotě do 3 svazků.

(30 000 až 32 500 osob a 4800 až 5200 větší bojové techniky.)

Jedna rota pro odmořování výstroje odmoří za 12 hodin 3600 až 4200 souprav výstroje.

Jeden prapor pro odmořování terénu odmoří odmořovací látkou jednou náplní

— práškovou průchod 11 km dlouhý a 4 m široký (jedno auto s PDM má 1500 kg chlorového vápna),

— tekutou průchod 13,5 km dlouhý a 6 m široký.

Jeden zadýmovací prapor přikryje dýmem 3 až 6 přechodů na řece nebo úsek 14 až 18 km.

Jeden prapor těžkých pěchotních ohňometů přehradí úsek 5 až 6 km při sestavě rot v jednom sledu a 3 až 4 km při sestavě ve dvou sledech.

Při možnostech bylo uvažováno jen o možném využití organických prostředků chemického vojska jedné armády určené k odrazení pozemních sil nepřítele.

Nutno však vzít v úvahu, že při zahájení ničení zasáhne nepřítel nejdůležitější objekty na celém našem území.

Půjde tedy nejen o ochranu ozbrojených sil, ale i o ochranu měst, závodů, komunikačních uzlů, důležitých průmyslových objektů a všeho obyvatelstva. Je jasné, že síly a prostředky chemického vojska na tyto úkoly nestačí, a proto možno počítat s využitím sil armády jedině ve prospěch komunikačních uzlů důležitých pro manévr vojsk a ve prospěch důležitých vojenských objektů.

O ostatní objekty musí pečovat civilní obrana. Mezi jednotkami a útvary armády a civilní obrany musí být organisovaná těsná součinnost, aby bylo co nejúčelněji využito všech sil a prostředků při odstraňování následků napadení zbraní hromadného ničení.

Vzhledem k předpokládanému rozsahu ničení našeho území by bylo žádoucí organisovat na celém území jednotný systém ochrany proti zbraním hromadného ničení skloubený ze všech sil a prostředků podílejících se na uskutečňování opatření ochrany proti zbraním hromadného ničení. Ochranu by mělo řídit jedno centrum. Podle konkrétních podmínek by bylo možno pro úkoly ochrany zápolí proti zbraním hromadného ničení vyčlenit i část jednotek chemické ochrany armády.

Zatím však počty chemických jednotek nedávají možnosti zúčastnit se odstraňování následků v zápolí, a proto nutno počítat s jejich činností jen ve prospěch ozbrojených sil armády.

d) Uskupení a využití sil a prostředků chemického vojska

Uskupení sil a prostředků chemického vojska bude závislé na počtu bráněných operačních směrů a na zámyslu obranné operace.

Bude-li vševojsková armáda v obranné operaci přehrazovat dva směry, z toho jeden hlavní a jeden podružný, možno předpokládat následující uskupení a využití sil:

- organické plukovní a divisní jednotky chemické ochrany budou působit v rámci svých útvarů a svazků se zvláštním důrazem na zajištění orgánů velení, sestavy dělostřelectva a tankových jednotek. Divisní rota chemické ochrany má být umístěna tak, aby mohla provádět manévry a zasáhnout podle plánovaných variant.
- jádro sil brigády chemické ochrany může být využito ve prospěch vojsk bránících se na důležitém operačním směru a část sil na podružném operačním směru.

Umístění jádra brigády chemické ochrany musí zabezpečovat sestavu armády a musí umožňovat provést manévry k svazkům v několika směrech s důrazem na podporu vojsk hlavního uskupení. Nejčastěji to bude na uzlu komunikací mezi druhým a třetím pásmem tak, aby manévry k zvoleným a připraveným místům speciální očišty netrvaly déle než 1 až 1½ hodiny.

Praporu pro odmořování terénu může být využito k zabezpečení průchodnosti přísunových os armády s důrazem na zranitelné prostory.

Zadýmovací prapor může maskovat dýmem důležité přechody na vodním toku nebo se účastnit operačního maskování.

Jádro roty pro odmořování výstroje může být v týlu spolu se zařízeními a útvary intendantní služby. Jeví se výhodným podřídít tuto rotu náčelníkovi armádní zásobovací základny.

Prapory těžkých pěchotních ohňometů mohou zabezpečovat boky hlavního uskupení nebo přehrazovat tankové směry s protitankovým dělostřelectvem a ženijním vojskem nebo mohou být připraveny k zásahu v rámci dělostřelecké protitankové zálohy.

V některých případech může jich být použito i samostatně s úkolem bránit určitý směr proti pěchotě.

V našich podmínkách třeba počítat s tím, že budou zasazeny přímo na určitý směr, a to buď celé prapory nebo po rotách. Členění na čtyři a zasazování odděleně po četách je neúčelné.

Lehké pěchotní ohňomety budou působit v rámci bojových sestav pěchoty, zvláště při protiztečích a při protiúderu.

Při provádění protiúderu se nepřítel pokusí narušit sestavu protiúderného uskupení a zabránit vyrazení protiúderu použitím zbraní hromadného ničení, a proto je třeba zvlášť pečlivě organisovat ochranu protiúderného uskupení proti zbraním hromadného ničení.

Toho se dosáhne organisací chemického průzkumu pochodových os a čáry zasazení uskupení do protiúderu a též vybavením protiúderného uskupení dostatečným počtem sil a prostředků chemického průzkumu.

Brigáda chemické ochrany musí být připravena působit jádrem sil ve prospěch protiúderného uskupení, protože úspěšný protiúder umožní zničení sil nepřítelé.

e) Organizace chemického průzkumu

Organizace nepřetržitému chemického průzkumu v bojových sestavách vojsk i na celém území nabývá mimořádné důležitosti vzhledem k možnému masovému používání zbraní hromadného ničení nepřítelem.

Velký důraz nutno klást zejména na dokonalou organizaci radiačního průzkumu.

Při možném současném provedení několika atomových úderů musí být dána možnost neprodleně přezkoušet v jednotlivých oblastech našeho území radiační situaci.

Převládající směr větru na našem území ze západu, severozápadu a jihozápadu zvyšuje nebezpečí rozptýlení radioaktivního oblaku po výbuchu a rozložení radioaktivních vzdušných proudů na větší plochy našeho území. Vzhledem k tomu mohou být při pozemních výbuších nebezpečně zamořeny i rozlehlé oblasti. To vyžaduje organizovat provádění radiačního průzkumu a sledování radioaktivního zamoření ovzduší i terénu v celostátním měřítku. Proto nutno organizovat rozsáhlou síť povětrnostních stanic a chemických hlásek za využití všech prostředků civilního sektoru. Získané zprávy bude třeba vyhodnocovat a mít neustále přehled o celkové radiační situaci na státním území, aby mohla být činěna včas opatření k odstranění následků. Zprávy o situaci budou dávány pomocí sítě hláskné služby. Je pochopitelné, že se často vyskytnou okolnosti, za kterých budou jednotky chemické ochrany spolupracovat s jednotkami civilní obrany.

K soustavnému prověřování radioaktivity ovzduší a terénu budou využity i orgány povětrnostní služby letectva a PVOS.

K urychlení získání zpráv o radiační situaci je výhodné použít vrtulníků zejména k prozkoumání radioaktivního zamoření pochodových os. Stejně tak možno prozkoumat prostory soustředění a vyčkávací prostory. Nutno však i při tomto průzkumu dodržovat zásady utajení a dbát, aby vlastní letouny provádějící průzkum neprozradily činnost vojsk.

Nutno však mít na zřeteli, že tento průzkum je orientační, to znamená, že nedává přesný obraz o rozsahu plochy radioaktivně zamořené a proto bude třeba přezkoušet zamoření i průzkumnými chemickými jednotkami pozemních sil.

Pro včasné provedení opatření ochrany proti zbraním hromadného ničení bude rozhodovat čas, a proto bude nutno často provést vyhodnocení radiační situace na mapě a dát ihned zprávu staršímu náčelníkovi.

f) Zásobování chemickým materiálem

V údobí napadení a ničení nepřítelem může dojít k značným ztrátám chemického materiálu, zejména prostředků protichemické ochrany jednotlivce.

Požadavky vojsk na doplnění ztrát mohou být značné. Kromě toho mohou být v tomto údobí zasaženy sklady chemického materiálu. Proto bude nutno účelně provádět podle konkrétních podmínek manévr sklady a materiálem.

Nejnaléhavější potřeba se projeví v zásobování prostředky PCHO jednotlivce, chemického a radiačního průzkumu, zvláště zdroji k dosimetrickým přístrojům, odmořovacími látkami, hořlavinou a kyselinou dýmovou.

V rámci vševojskové armády je třeba vytvářet pohyblivé zálohy materiálu, kterými bude disponovat velitel armády pro útvary nebo svazky, které byly napadeny a potřebují okamžité doplnění chemického materiálu.

Při masovém používání chemických zbraní se projeví zvýšená potřeba ochranných filtrů k masce. Proto bude účelné tyto filtry mít již v technických skladech svazků. Úkoly uvedené pro zásobování v období zvýšeného politického napětí, t. j. plynulé doplňování zásob, zajišťování výroby a manévr sklady, platí v plném rozsahu i pro období obrany území při hromadném úderu nepřítele.

g) Závěr z 2. části

Z toho, co bylo uvedeno, vyplývá, že nejrozsáhlejší úkoly čekají jednotky a útvary chemické ochrany v období ničení nepřítelem, kdy bude hlavním úkolem těchto jednotek a útvarů zabezpečit co nejdříve bojeschopnost vojsk armády a umožnit jim po provedení úplné speciální očisty pokračovat ve vedení boje.

3. Činnost chemického vojska v protiútoku po úspěšném odražení nepřátelských sil

Hlavními úkoly chemického vojska v tomto období budou:

a) zabezpečení úderného uskupení vlastních vojsk v prostoru soustředění,

b) účast zadýmovacích jednotek v rámci opatření operačního maskování,

c) zabezpečení zasazení úderného uskupení a útočné operace jednotkami chemického vojska,

d) zásobování vojsk před zahájením útočné operace a v jejím průběhu.

a) Zabezpečení úderného uskupení vlastních vojsk v prostoru soustředění

K provedení protiútoku po odražení nepřátelských sil bude vytvořeno úderné uskupení v hodnotě jedné až dvou armád, které bude pravděpodobně zasazeno z chodu s cílem proniknout do operační i strategické hloubky nepřítele v součinnosti se sousedními operačními svazy a zničit jeho hlavní síly.

Bude nutno provést všechna opatření, aby úderné uskupení našich vojsk bylo v prostoru soustředění utajeno a aby byla zachována jeho bojeschopnost i při silných úderech nepřítele zbraněmi hromadného ničení, které nelze vyloučit na některé části naší sestavy.

Proto je nutno v prostoru soustředění vševojskových svazků a svazků i útvarů druhů vojsk provádět soustavný chemický průzkum a při tom využít armádních prostředků chemické ochrany především ve prospěch armádních útvarů.

K provádění úplné speciální očisty je třeba zvolit několik prostorů pro rozvinutí míst speciální očisty armádními prostředky a armádní prostředky umístit v několika prostorech výhodných k provedení manévru.

Jednotek chemického průzkumu útvarů a svazků využít v prostorech umístění útvarů a svazků.

Nutno počítat s tím, že v prostoru soustředění budou útvary nejvýše jeden den, a proto budou zvýšené požadavky na armádní prostředky chemické ochrany, a to jak na průzkum, tak i na speciální očistu, poněvadž kromě úkolů v prostoru soustředění jim budou svěřeny i úkoly průzkumu zvolených pochodových os na čáru zasazení.

K radiačnímu průzkumu os možno využít letounů a vrtulníků.

Útvary pro odmořování terénu provedou rekognoskaci os a svých vyčkávacích prostorů, z kterých budou zabezpečovat manévrem průchodnost os.

b) Zabezpečení zasazení úderného uskupení a zabezpečení útočné operace jednotkami chemického vojska

K úspěšnému zasazení úderného uskupení přispívají i chemické jednotky, a to zejména útvary a jednotky chemické ochrany.

Při zasazení budou prováděna opatření chemického zabezpečení a jednotky chemické ochrany budou plnit úkoly chemického průzkumu pochodových os, čáry zasazení a útočného pásma v průběhu operace a provádět úplnou speciální očistu do zasazení i po zasazení.

Chemický průzkum pochodových os je prováděn soustavně a kromě toho musí být osy prozkoumány až před samým zahájením přesunu a prováděn průzkum v době samého přesunu. Při rozptýlené pochodové sestavě budou provádět průzkum svých os vševojskové svazky svými prostředky a průzkumné jednotky armádních útvarů chemické ochrany budou působit na osách armádních a posilových prostředků.

Prostředky speciální očisty svazků mají být do vyjití na čáru zasazení uchovány, a proto nutno počítat s využitím armádních prostředků během přesunu i na čáře zasazení neboli s vytvořením dvou skupin jednotek ochrany pro rozvinutí míst speciální očisty.

Jádro armádních prostředků by mělo být za čarou zasazení mimo hlavní pochodové osy, ovšem s možností manévru.

Prostor čáry zasazení zabezpečují jak v průzkumu, tak i v úplné speciální očistě i jednotky chemické ochrany vojsk, které plnily úkol obrany.

Jednotky pro odmořování terénu zabezpečují odmořování pochodových os v soutěskách a na přechodech přes vodní toky. Je výhodné je zasazovat v celku, ale v některých případech může jich být použito i po rotách.

Jednotky pro odmořování výstroje zabezpečují částí sil sestavu na čáře zasazení a částí v prostoru armádní zásobovací základny.

Zadýmovací prapory mohou v době přesunu na čáru zasazení pokračovat v plnění úkolů operačního maskování a po zasazení mohou být shromážděny a přesunuty za hlavními silami armády k plnění dalších úkolů.

Velitelství brigády chemické ochrany může být členěno ve dva sledy vzhledem k rozptýlené sestavě a různorodému určení útvarů brigády, aby mohlo usměrňovat a řídit své útvary. Jinak má být u jádra sil chemické brigády.

Jednotky těžkých pěchotních ohňometů zabezpečují čáru zasazení v sestavě vojsk plnících úkol obrany a jednotky lehkých ohňometů jsou přiděleny svazkům úderného uskupení.

V průběhu útočné operace v hloubce nepřátelské sestavy působí jednotky těžkých ohňometů v sestavě DPTZ nebo mimo sestavu DPTZ samostatně

v součinnosti s pěchotou, s protitankovým dělostřelectvem a s ženijním vojskem k ochraně boků úderného uskupení a odrážejí protizteče a protiúderů nepřítele.

Po dosažení důležitých čar, zejména předmostí, zabezpečují boky bojové sestavy vojsk na předmostí a po obklíčení nepřátelského uskupení přehrazují směry, na kterých byly zjištěny přípravy nepřítele k probití z obklíčení.

Po zasazení při boji v hloubce nepřátelské obrany plní jednotky a útvary chemické ochrany úkoly podle konkrétní situace, při čemž budou často armádní prostředky chemické ochrany působit i ve dvou směrech jádrem sil na směr hlavního úderu.

Důležitým úkolem chemického oddělení armády je nepřetržitě zásobování chemických vojsk chemickým materiálem.

Při ztrátách jednotek chemické ochrany jsou zpravidla plukovní čety a divisní roty chemické ochrany doplňovány z armádních prostředků podle návrhu náčelníka chemických vojsk armády a též ze záložních výcvikových útvarů chemického vojska.

c) Účast zadýmovacích jednotek v rámci opatření operačního maskování

Zároveň se zabezpečováním prostoru soustředění vzniká pro zadýmovací jednotky úkol účasti při operačním maskování.

Vzhledem k rozptýlené sestavě v prostoru soustředění i za přesunu bylo třeba k provádění maskování sestav vojsk značné množství zadýmovacích sil a prostředků, kterých nikdy nebude dostatek, a proto bude výhodnější provádět klamné maskování a připoutat pozornost nepřítele na klamné prostory.

Zadýmovací jednotky budou působit podle celkového plánu maskování.

Bude možno počítat s jedním až dvěma zadýmovacími prapory.

V současných podmínkách nutno plánovat i v rámci operačního maskování manévry zadýmovacích jednotek a neponechávat je v jednom prostoru déle než 24 hodin.

d) Zásobování vojsk před zahájením útočné operace a v jejím průběhu chemickým materiálem

Zásadou je, aby úderné uskupení vyšlo do sražení s plnými počty chemického materiálu a mělo ve vojscích i skladech zásoby tohoto materiálu podle plánovaného průběhu operace a délky trvání.

Zásoby chemického materiálu se tvoří ve výši platné pro útočnou operaci tak, aby vojska armády po dosažení dalšího úkolu měla u sebe předepsanou zálohu chemického materiálu. Počítá se tedy, že zásoby vytvořené nad konečný počet, budou během operace spotřebovány.

Vzhledem k omezené kapacitě i počtu dopravních prostředků a též vzhledem k možnosti větších ztrát za použití zbraní hromadného ničení je třeba plánovat pružné a pohotové doplnění vojsk prostředky PCHO a k tomu cíli mít u armády připraveny pohyblivé zálohy chemického materiálu v určité výši.

Kromě toho nutno též připravit zálohy odmořovacích látek k doplňování jednotek a útvarů chemické ochrany dopravními prostředky armády.

Pohotovost zásahu chemických jednotek závisí na plynulém zásobování těchto jednotek.

Po stránce manévru s chemickými sklady je třeba vytvářet předsunutá (čelní) oddělení chemických skladů a vytvořit podmínky pro plynulé doplňování zásob chemického materiálu v jednotlivých odděleních i v samých chemických skladech.

Zvlášť velká potřeba materiálu se projeví u ohňometných zadýmovacích a odmořovacích jednotek.

Zásobování chemickým materiálem v útočné operaci musí být těsně sladěno s plánem a průběhem operace.

III. Celkový závěr

Cílem této práce bylo nastínit činnost chemického vojska podle možných údobí činnosti vlastních vojsk v počátečním období války. Tema je rozsáhlé a bude vyžadovat dalšího hlubšího studia, zejména v otázkách organisace a uskutečňování ochrany vojsk proti zbraním hromadného ničení všemi druhy vojsk a službami ve vzájemné součinnosti.

Podle dosavadních poznatků ověřených i na cvičení jeví se potřeba doplnit jednotky chemické ochrany v prvním pořadí naléhavosti, protože na včas provedených opatřeních bojového zabezpečení závisí udržení bojeschopnosti vojsk při hromadném použití zbraní hromadného ničení nepřitelem.

Vzhledem k možnosti nenadálého napadení by bylo žádoucí mít jednotky chemické ochrany již v míru na takových počtech, aby byly schopny plnit nejnaléhavější úkoly.

Těžiště činnosti jednotek a útvarů chemické ochrany bude v době ničení nepřitelem.

Protože naše státní území není rozsáhlé a zbraně hromadného ničení stírají rozdíl mezi frontou a zápolím, bylo by žádoucí vytvořit jednotný systém ochrany státního území proti zbraním hromadného ničení.

Důležitým úkolem chemického vojska je nepřetržitě a včasné zásobování vojsk chemickým materiálem, které zvláště za používání zbraní hromadného ničení nabývá mimořádného významu.

Závěrem nutno konstatovat, že v zájmu splnění úkolů v počátečním období války nutno provést již v míru rozsáhlé přípravy po stránce organisací, kádrové, výcvikové, materiální i zásobovací.

Zpracoval kolektiv důstojníků MNO/VCHV